

”Jag är inte perfekt och jag vill fan inte vara det heller”

En kvalitativ studie om krav och förväntningar på bloggaren som förebild

Lunds Universitet
Institutionen för kommunikation och medier
Medie- och kommunikationsvetenskap
MKVA22 Vårterminen 2015

Författare: Catrin Lindqvist & Emelie Ottosson
Handledare: Michael Rübssamen
Examinator: Sophie Elsässer

Nyckelord: Parasociala relationer, ideal, persona, bloggar, krav, förväntningar, stigma, bakre- och främre regioner

SAMMANFATTNING

Den här uppsatsen undersöker hur krav och förväntningar artikuleras på bloggaren som offentlig person och förebild i en värld som i hög utsträckning genomsyras av medier. En kvalitativ innehållsanalys av tio blogginlägg från två olika bloggare ligger till grund för materialet. I undersökningen har bloggarens förhållningssätt till dessa krav och förväntningar samt hur detta beskrivs i bloggen studerats, oberoende av vilken typ av blogg som bedrivs. De två bloggarna som valts ut representerar vilt skilda nischer för att en diskussion kring likheter och skillnader skulle kunna möjliggöras. För att kunna förstå och tolka materialet har teorier kring idoler, ideal, parasociala relationer och presentationer av det medierade och det privata jaget valts ut. Dessa teorier har sedan används som verktyg för att analysera materialet och svara på frågeställningarna. I slutsatsen konstaterades att de parasociala relationerna bidrar till krav och förväntningar vilka bloggarna strävar efter att leva upp till med hjälp av en uppbyggd persona. När dessa krav blir ohållbara presenteras det på två olika sätt i bloggarna, i vissa fall bjuds läsarna in till den bakre och mer privata regionen och i andra fall distanserar bloggarna sina läsare. Oberoende av vilken blogg som bedrivs är det samma typ av grundläggande krav och förväntningar som gör att bloggaren får nog.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. INLEDNING	1
1.1 Bakgrund - Att leva i en medierad värld	2
2. SYFTE & FRÅGESTÄLLNINGAR	3
3. MATERIAL	3
3.1 Presentationer av de utvalda bloggarna	3
3.2 Tabell över de utvalda inläggen	4
4. METOD	4
4.1 Kvalitativ innehållsanalys	4
4.2 Urval och avgränsning	6
4.3 Kritisk reflektion	7
5. TEORI	8
5.1 Parasociala relationer	8
5.2 Presentation av persona samt person i den främre och den bakre regionen	9
5.2.1 Främre och bakre regionen	9
5.2.2 Persona	9
5.3 Den perfekta förebilden	10
5.3.1 Idoler	10
5.3.2 Ideal	11
5.3.3 Stigma	11
6. ANALYS	12
6.1 Parasociala relationer till bloggaren	12
6.2 Bloggaren i den främre och bakre regionen	15
6.3 Bloggarens konstruerade identitet på nätet	18
6.4 Bloggaren som förebild	21
7. SLUTSATS OCH REFLEKTION	24
KÄLLFÖRTECKNING	26

1. INLEDNING

Mediernas utveckling och den inflytelserika roll som de har fått i samhället kallas för medialiseringen. Både den enskilda individen och företag har kommit att bli beroende av medierna i allt större utsträckning än tidigare då de inte enbart styr vilken kommunikation som ska få ta plats, utan också hur den vinklas. (Pallas & Strannegård 2010:7,12) Utvecklingen av en allmän tillgänglig offentlighet online har suddat ut gränserna mellan det offentliga och det privata. Numera möts kända och okända människor på samma plats, vilket inte var möjligt på samma sätt tidigare. (Gillberg 2010:59, 81) Denna medialisering har öppnat upp för nya branscher och karriärmöjligheter. En grupp individer som i allra högsta grad har påverkats av och glidit med i denna våg av möjligheter är de som driver bloggar på nätet. Bloggen och bloggandet blev uppmärksammat under början av 2000-talet och har växt sig allt starkare med åren. En blogg är en öppen dagbok där varje individ kan skriva om vad som helst, helt oberoende av tid och rum. (Betts & Bly 2013:56).

Medialiseringen har lagt grunden för nya arenor där olika åsikter och livsstilar ges chans att både förenas och krocka. (Ehn & Löfgren, 2012:37). Den numera välkända bloggen är ett exempel på en sådan arena där olika åsiktsbyten kan uttryckas i form av bland annat kommentarer. I dagsläget finns det i Sverige cirka 30 bloggar som når ut till hundra tusentals läsare varje vecka. (bloggportalen.se) Samtidigt som mer uppmärksamhet har riktats mot bloggarna som offentliga personer, har de också kommit att bli förebilder för många. (Gillberg 2010:59f)

Ju fler läsare bloggarna får, desto större blir aktiviteten i kommentarsfälten. Dessa kommentarer består av hyllningar och komplimanger men även av krav och hat. Frågan är när kritiken slutar vara konstruktiv och utvecklande. För ett år sedan så startade några omtalade svenska bloggare (se exempelvis sandrabeijer.se, underbaraclaras.com) en uppmärksam debatt kring förväntningarna på dem som goda förebilder. Debatten blossade upp och fick bloggvärden att vibrera, en kedjereaktion startade. Diskussioner tog fart i kommentarsfält och ett flertal kvinnliga bloggare gick med i debatten och frånsade sig rollen som jourhavande förebilder. Diskussionens startskott grundade sig i att de som kvinnor och offentliga bloggare tvingats anta en roll de aldrig bett om. De menade att förväntningarna på dem att i alla sammanhang agera goda föredömen innebar oförtjänad kritik, ständiga tillrättavisningar och ouppnåeliga krav - vilket till slut resulterade i att de fick nog. Denna debatt gjorde oss nyfikna på att studera hur det är att vara en del av bloggvärlden som skribent.

1.1 Bakgrund - Att leva i en medierad värld

Att leva i en värld som i allt högre utsträckning genomsyras av medierad interaktion och kommunikation är något som påverkar jaget och det vardagliga livet. Medialiseringen av samhället ger individen möjlighet att ta del av information och erfarenheter som den aldrig annars skulle komma i kontakt med. Samtidigt innebär det högre krav och förväntningar att ta ställning och ansvar i situationer och frågor som tidigare inte varit aktuella. Det har inte enbart lett till högre krav och förväntningar utan även till hårdare granskning och frekvent bedömning från omvärlden. (Thompson 2001:260ff)

Villkoren för identitetsskapandet i vår samtid har alltså förändrats då det inte längre finns några fysiska hinder som styr vad som är möjligt. På grund av den medierade kommunikationen måste individen ständigt sammanfläta sina levda upplevelser och erfarenheter med de medierade vilket i stor utsträckning påverkar identitetsskapandet. (Thompson 2001: 286ff) Det är idag upp till varje individ hur den vill framstå inför andra, genom hur den agerar och interagerar i verkligheten och på internet. Det medierade material som en person förfogar över blir en beskrivning av vem den är och det skapas en berättelse om självidentitet. De kunskaper och perspektiv som individen tidigare inte hade möjlighet att ta del av bidrar till ett större spektrum av resurser att utnyttja för att konstruera sitt jag vilket är en ständigt pågående process. (Thompson 2001:260ff) Gillberg beskriver att medialiseringen har lett till att gränserna mellan det offentliga och det privata har suddats ut och att det har blivit allt viktigare att synas. Hon menar att individen har blivit sitt egna personliga varumärke. (Gillberg, 2014:84f)

Vi är intresserade av att utveckla ovanstående slutsatser och forskningsresultat genom att studera hur bloggaren förhåller sig till att de ständigt tvingas knyta samman sina levda och medierade erfarenheter. Vi vill närmare granska hur bloggarnas presentation och medierade identitet på nätet påverkar omvärldens syn på och relation till dem. Det faktum att individen har blivit sitt egna offentliga varumärke är intressant för vår undersökning då bloggen som form är speciell eftersom skribentens varumärke utåt i många fall ska anpassas efter en stor mängd okända mottagare, samtidigt som det också förväntas leverera ett personligt innehåll. Detta ska vi göra genom att analysera blogginlägg från två bloggar som är verksamma inom olika nischer.

2. SYFTE & FRÅGESTÄLLNINGAR

Denna uppsats syftar till att förstå vilka krav och förväntningar som upplevs som ohållbara för bloggarna och hur de förhåller sig till dessa. Vi kommer undersöka blogginläggen där det finns tydliga reaktioner på att de når en bristningsgräns och hur detta uttrycks. En annan faktor som vi kommer studera närmare är om det är samma typ av grundläggande frustration som gör att den offentliga bloggaren får nog, trots olika nischer. För att undersöka detta har följande frågeställningar utformats:

- 1. Hur artikuleras krav och förväntningar på bloggare som offentliga personer genom medialiseringen?*
- 2. Hur förhåller sig bloggare till de ideal som råder och de krav som ställs av läsarna och omvärlden och hur kommer detta till uttryck i bloggen?*
- 3. Skiljer sig kraven och hur de beskrivs mellan olika nischer?*

3. MATERIAL

3.1 Presentationer av de utvalda bloggarna

Vi har valt att analysera inlägg skrivna av Michaela Forni och Natashja Psomas Blomberg då de representerar två vilt skilda genrer. De båda är välkända i bloggvärden och inom sina nischer betraktas de vara bland de ledande. Nedan följer en kort presentation av var och en för att underlätta vidare läsning.

Michaela Forni

Michaela Forni är 25 år gammal, kommer från Stockholm och jobbar som Profile manager på Modern Women Media. Där driver hon även sin blogg som är en av Sveriges största med ungefär 200 000 sidvisningar i veckan. Hon kallar själv sin blogg för en livsstilsblogg och där delar hon med sig av sitt liv bestående av bland annat mode och kärlek. Det är främst bloggen som är kärnan och startskottet till hennes karriär och allt hon gör idag. Hon började blogga för 11 år sen, då hon var 14 år gammal. Sedan dess har Michaela bland annat drivit sin blogg på ett flertal stora bloggplattformar, varit modereradaktör på Nöjesguiden, chefredaktör på devote.se, givit ut två böcker om kärlek och medverkat i webb-tv-serien Glamourama.

I Michaelas blogg bjuds det ofta på mycket bilder på henne själv och hennes vardag. Vanligen skriver hon mer än ett inlägg om dagen och då struktureras dessa utifrån arrangerade bilder vilka hon i kronologisk ordning berättar kring.

Natashja Psomas Blomberg

Natashja Psomas Blomberg är 38 år och bor utanför Stockholm. Hon är en egenföretagande skribent, podcast-profil och feminist som har gjort sig känd under namnet Lady Dahmer. Eftersom att de flesta känner till henne under detta alias har vi valt att kalla henne för just Lady Dahmer i vår uppsats. Hon driver en av Sveriges största bloggar om genus och normkritik där hon bland annat skriver om föräldraskap, feminism, och politiken i både samhälle och det privata. Lady Dahmer har bloggat sedan år 2008 och har bland annat uppmärksammats för sitt provokativa sätt att skriva och kritisera könsrollssamhället.

Lady Dahmers blogginlägg innehåller oftast enbart skriven text. Inläggen kan vara långa och sällan visas mer än två bilder. Hennes blogg uppdateras inte lika frekvent som Michaelas och bilderna aldrig tydligt arrangerade.

3.2 Tabell över de utvalda inläggen

Av:	Inlägg:	Datum:
Michaela Forni	”Jag kan inte vara perfekt tyvärr”	2012-04-04
	”Fråga & svar”	2015-03-16
	”Om att vara otillräcklig, en intervju i Dagens nyheter”	2015-03-17
	”Kyckling med chili och salvia, risotto och liten tomatsallad.”	2015-04-22
	”Om att förstå och läsa tankar”	2015-05-04
Lady Dahmer	”Den här förbättrade versionen är inte jag.”	2011-07-04
	”När slutar kritik vara utvecklande?”	2015-03-24
	”Att fläka ut sitt innersta är som att skala av sig huden”	2015-03-27
	”Jag behöver tid på mig att reflektera och landa innan jag kan ta till mig att jag sagt eller gjort fel”	2015-03-29
	”Nåt måste hända”	2015-04-16

4. METOD

4.1 Kvalitativ innehållsanalys

Det finns i huvudsak två metoder inom medievetenskapen, den kvantitativa och den kvalitativa. Den kvantitativa metoden används främst i syfte att mäta och är effektiv då det finns en vilja om att få generella resultat från en grupp eller en viss typ av människor. (Hartmann 2004:205f) En kvalitativ metod används däremot då man snarare än att kartlägga önskar skapa en djupare förståelse för orsakssamband mellan bl.a. människors handlingar, formuleringar och attityder.

En innehållsanalys betyder att man granskar och analyserar innehåll i en text och vad som uttrycks i detta material (Östbye et al. 2008:64) När man analyserar texters innehåll går det att tillämpa ett kvantitativt och/eller kvalitativt tillvägagångssätt. Den kvantitativa innehållsanalysen synliggör enbart texters direkta betydelse medan användning av den kvalitativa innehållsanalysen söker efter bakomliggande teman och gör det möjligt att åskådliggöra och förstå deras underliggande meningar. (Östbye et al. 2003:64)

Genom att använda sig av läsarter kan man upptäcka normer, innebörder och uppfattningar som texter uttrycker och förmedlar. Vanligen förblir dessa upptäckta då de i texter framställs som naturliga men genom att tillämpa läsarter kan man kringgå detta. Den symptomala läsarten undersöker dolda innebörder i texter med syftet att belysa och identifiera dem för fortsatt analys. De underliggande betydelseerna som den symptomala läsarten betraktar är i vissa fall även den som producerat texten omedveten om. (Östbye et al. 2008:65f)

I våra utvalda blogginlägg kommer vi att studera den skrivna texten, vi kommer således att göra en kvalitativ innehållsanalys. Målet med vår undersökning är inte att ta reda på vad en stor population generellt tycker eller erfarar, utan snarare att analysera och tyda teman samt underliggande orsaker till vissa attityder och förhållningssätt. Syftet med kvantitativ analys är inte att uppnå en djupare analys och således lämpar sig i vårt fall ett kvalitativ tillvägagångssätt bättre. (Östbye et al. 2008:156) Med de ovan nämnda resonemangen i åtanke och det faktum att attityder i textform inte alltid är direkt synliga så anser vi att en kvalitativ innehållsanalys som metod kombinerat med den symptomala läsaren som utgångsläge vid granskningen är mest lämplig i vårt fall. (Östbye et al. 2003:65). Ett annat möjligt tillvägagångssätt hade varit att göra kvalitativa intervjuer. Med vetskapen att vårt ämne behandlar personliga frågor misstänkte vi att det skulle kunna bli svårt att få respondenterna att prata om det. (Östbye et al. 2003:104f) Därav uteslöt vi denna metod.

I uppsatsen presenteras ett antal teorier vilka är nödvändiga för att kunna besvara våra frågeställningar. Genom att studera det utvalda materialet kom vi fram till att vi behövde förstå vad det var som lagt grunden till kraven och förväntningarna.. Detta för att möjliggöra en kvalitativ innehållsanalys av blogginläggen. Vi valde då en teori om kändisar som fenomen och förebilder samt en annan som förklarar hur relationen mellan idoler och fans ser ut. Slutligen valdes teorier för att få svar på hur bloggarna förhåller sig till kraven och rollen som förebild. Dessa handlar om hur människor presenterar sig själva inför en publik och hur

mycket de väljer att dela med sig av om sitt privatliv. Med dessa teorier som verktyg kunde vi sedan genomföra en innehållsanalys av materialet.

4.2 Urval och avgränsning

Antal personer och mängd material som väljs ut för granskning skiljer sig beroende på om det är en kvantitativ eller en kvalitativ studie som planeras. När det, som i det här fallet, handlar om att göra en kvalitativ innehållsanalys av blogginlägg består urvalet av få personer och antalet texter att undersöka är också begränsade. (Hartman 2004:284) I vårt fall har vi valt ut två bloggare och fem inlägg från respektive blogg. Detta för att få en större förståelse för just dessa personer och för att kunna gå djupare in i det material som ämnas undersökas.

Målet med vårt urval är att hitta personer som kan ge den information som vi är ute efter att undersöka. För att hitta dessa bör urvalet vara väl genomtänkt och det kräver att det finns en kännedom om de individer som man vill granska. Genom att veta vad det är man letar efter, söker man alltså efter personer där denna information finns att hämta. Denna typ av urval kallas för ändamålsenligt urval. (Hartman 2004:284f)

Vi vet sedan tidigare att de utvalda bloggarna har tagit upp ämnen som ångest och att de beklagat sig över att de inte kan leva upp till de krav och förväntningar som ställs på dem. För att få ett så intressant resultat som möjligt i vår undersökning har vi valt att fokusera på två bloggare med helt olika nischer och målgrupper men som båda två är ledande inom sin respektive nisch. Detta urval har vi kunnat styra över just på grund av den förkunskap som vi haft om de utvalda bloggarna. (Hartman 2004:284f) Lady Dahmers blogg handlar uteslutande om politiska frågor och samhällskritik, således är hon en typisk representant inom detta fält. Michaela Forni driver en så kallad livsstilsblogg där hon skriver mycket om sin glamorösa vardag, mode och skönhet. Till skillnad från en renodlad modeblogg som i de flesta fall enbart behandlar ytligheter så tar hon emellanåt också upp djupare ämnen om bl.a. kärlek och relationer.

Vårt material består av fem blogginlägg från respektive plattform. Eftersom inläggen finns fritt tillgängliga och är skapta för allmänheten att ta del av har vi valt att förhålla oss till blogginläggen som vilka andra artiklar eller krönikor i vilken dagstidning som helst. Trots detta går det inte att komma ifrån att de får lite andra egenskaper eftersom att de också är personliga dokument. Läsarna följer bloggarna för att ta del av deras liv i form av

dagboksanteckningar men denna dagbok är publicerad med vetskap att flera tusen personer kommer ta del av den vilket gör att vi i grund och botten behandlar de som offentliga texter. (Bryman 2011:489ff)

På grund av bloggarnas stora inflytande i samhället vill vi påpeka att det är rimligt att det till viss del ställs krav på dem. Vi har dock valt att intressera oss för de tillfällen då förväntningarna når en viss punkt där de blir för påfrestande för den enskilde personen. Då vi, som tidigare nämnts, vet hur normalläget ser ut i respektive blogg är det lättare att urskilja det avvikande. Vi har alltså medvetet letat efter inlägg som har tematisk relevans för vårt ämne, oberoende av vilken tid de publicerats. De inläggen där det på något sätt brister för bloggaren, när fasaden inte upprätthålls längre och när vi får ta del av hur bloggarna faktiskt påverkas av sina läsare och omvärlden. Av en ren slump valdes ett äldre inlägg ut från vardera blogg tillsammans med fyra stycken andra som publicerats under år 2015, detta enbart på grund av att de hade högst relevans för vårt ämne.

Det är något lättare att hitta dessa normbrytande inlägg på Michaelas blogg då hon i de flesta fall publicerar flera bilder i sina inlägg. De tillfällen då hon inte delar med sig av bilder utan enbart skriven text är oftast då hon vill belysa något viktigt. Det finns således en tydlig kontrast mellan de gemytliga, lättsamma vardagsinläggen och de mer sällsynta och allvarliga uppdateringarna. I Lady Dahmers fall däremot är det något svårare att hitta de inlägg som avviker eftersom att hon även normalt sätt skriver om allvarligare ämnen och inte publicerar bilder i samma utsträckning som Michaela. Att hitta inlägg med tydlig relevans från Lady Dahmers blogg har alltså krävt noggrann läsning. I somliga fall har rubrikerna varit vägledande. Ett slumpmässigt urval hade med stor sannolikhet bidragit till ett material helt utan relevans medan ett selektivt och målinriktat urval i vårt fall blir meningsfullt (Hartman 2004:246).

4.3 Kritisk reflektion

Vi utgår ifrån att bloggskribenterna personligen skriver sina inlägg och att de tankar och känslor som de delar med sig av är deras egna. Trots detta kan man inte vara säker på den konkreta trovärdigheten och hur pass sanningsenligt innehållet är. Vetskapen om att deras texter är av intresse för en stor läsarkrets kan påverka innehållet och sättet de skriver på. Möjligen bidrar detta till att de inte är fullkomligt ärliga och transparenta när de skriver om personliga och känsliga ämnen, utan att de väljer att skydda sig bakom en slags fasad. Om

bloggarna befinner sig i en svår krissituation när de sätter sig och skriver kan man inte heller vara säker på i vilken utsträckning som texterna förmedlar uppriktiga känslor även om de till synes är rationella. I somliga fall förekommer det även att inlägg produceras efter uppmaning från någon annan. (Bryman 2011:296f, 491) Detta kan i bloggarens fall handla om exempelvis en arbetsgivare eller en sponsor vilket inte alltid framgår. Detta är något som också kan ha stor betydelse för innehållet.

Ett annat problem när man väljer innehållsanalys som metod är att det är svårt att få svar på varför-frågor (Bryman 2011:297). När det inte finns någon möjlighet att ställa frågor till den som skrivit inläggen kan det hända att man omedvetet tolkar utifrån egna fördomar och erfarenheter, vilket vi bör vara försiktiga med i analysen (Hartman 2004:273). Eftersom vårt urval är avgränsat och enbart består av tio blogginlägg från två olika bloggar så kommer vår analys och slutsats att begränsas. Detta innebär också att det inte heller kommer gå att dra några generella och allmänna slutsatser om bloggarnas upplevelser och förhållningsätt utifrån vårt resultat.

5. TEORI

5.1 Parasociala relationer

Medier bidrar inte bara till möjligheten att bevara kontakten till avlägsna vänner och bekanta utan även till att skapa så kallade parasociala relationer till bland annat kändisar och fiktiva karaktärer. När en person gång på gång bemöter dessa profiler i media över en längre tid kan den få en känsla av att den känner dem. Detta kan i sin tur leda till en slags icke-ömsesidig relation där det inte finns någon dialog. (Thompson 2008) Det är alltså denna nya form av intimitet, vilken sträcker sig över tid och rum, som ligger bakom exempelvis förhållandet mellan ”fan” och ”idol”. Ett så kallat “fan-förhållande” kan vara stimulerande eftersom det är befriat från skyldigheterna som finns i interaktion ansikte mot ansikte och de krav som kan ställas på personer i andra typer av förhållanden. (Thompson 2001:271f)

Trots att förbindelsen är enkelriktad så kan personer investera känslor i denna typ av relationer. Vid medierad interaktion går man miste om visst symboliskt material som t.ex. kroppsspråk, ändå är det möjligt att känna av humör samt att dela med sig av känslor och information vilket i sin tur bidrar till en form av relationsbygge. (Thompson 2008) Ett enstaka inlägg, en enstaka uppdatering eller en enskilt bit av en persons sociala information som publiceras är i princip obetydlig på egen hand. Det är när flera av dessa bitar faller samman

till en helhet som en relation till personen i fråga börjar byggas upp. Innan utvecklingen av sociala medier var denna typ av relationer inte möjliga men idag matas individen hela tiden med uppdateringar och information om vänner och offentliga personer och deras åsikter, tyckanden, tankar och reflektioner. Alla dessa aspekter påverkar vilken bild som skapas av dessa personer och relationen till dem. Förväntningarna och uppfattningarna är idag så pass bundna till presentationerna i sociala medier, tv och tidningar vilket riskerar leda till stor besvikelse och fördomar i verkliga livet. (Thompson 2001:49,266ff; Thompson 2008)

5.2 Presentation av personan samt personen i den främre och den bakre regionen

5.2.1 Främre och bakre regionen

Enligt Goffman kan det sociala livet jämföras med en teater. Han menar att människor utför en rad olika föreställningar på scenen, som är synonym med den främre och den offentliga regionen. Detta är alltså de offentliga sammanhang där individen framträder och önskar göra intryck på sin publik. Individen försöker således kontrollera och styra den information som överförs och som ligger till grund för andra människors intryck av denne. (Goffman 2000:25f, 35f) I denna främre regionen anpassar människan vanligtvis sitt beteende utifrån sammanhanget beroende av hur man önskar att uppfattas av sin omgivning, eller den så kallade publiken. Det är alltså upp till individen själv hur mycket denne vill dela med sig av sin bakre och mer privata region, det vill säga där föreställningar planeras. (ibid:28,97ff) Skiljer sig den främre regionen påtagligt mycket från den bakre kan det dock uppstå problem för individen om gränserna skulle suddas ut. (ibid:35).

5.2.2 Persona

Interaktion via medier ger stor möjlighet att bygga upp en bild av en själv som man önskar visa upp för omvärlden. Användaren kan välja att skapa en identitet på internet som stämmer bra överens med den man är i verkliga livet. Eftersom interaktionen via medier innebär att symbolerna vid kommunikationen är begränsade så är det även möjligt att medvetet eller omedvetet bygga upp en bild som inte är helt sanningsenlig. Det faktum att man vid medierad interaktion antar ett pseudonym är ett tydligt bevis på att man antar en roll. Denna konstruerade representation av ens identitet kallas persona. Även om användarnamnet vid medierad kommunikation är ens egna och online-identiteten syftar att efterlikna den verkliga så kan representationen aldrig vara fullständigt identisk med en själv. Detta innebär att man aldrig kan vara fullkomligt säker på att den persona man kommunicerar med är vem hon eller han utger sig att vara. (Persson 2012:260)

En individs uppbyggda persona kan ses som ett hölje kring identiteten vilket individen strategiskt bygger upp och justerar utefter de intryck han eller hon önskar göra på omgivningen. Den persona som visas upp beror således av de förväntningar och krav som individen upplever förekommer inom de fält som han eller hon figurerar i. Att skapa en persona handlar följaktligen om att etablera betydelser om sig själv. Detta kan i sin tur betyda att omvärldens uppfattning om en individ skiljer sig från hur denne ser på sig själv. (Persson 2012:131f)

5.3 Den perfekta förebilden

5.3.1 Idoler

En celebritet, i folkmun ”kändis”, är en person som har specifika kvalitéer och färdigheter inom en särskild kategori. Förr var celebriteter generellt kulturarbetare och specialister på sitt fält medan de idag är mångsysslade mediepersonligheter som säljs i rollen som sig själva. Det faktum att man måste besitta någon form av talang för att erbjudas en plats på mediernas dagordning har alltså förändrats. Kändisskapets stora fokus har riktats från kunskapen till uppmärksamhetsaspekten. I vår samtid beror alltså kändisarnas status och legitimitet väldigt mycket på att de helt enkelt får synas. Många i dagen samhälle strävar efter att bli kända, faktum är att det för många är ett slags mål i livet. Att vara känd innebär nämligen legitimitet, auktoritet och möjligheter inom en rad olika yrkesfält. (Gillberg 2014:59ff)

Nya format på internet och tv har genom medialiseringen bidragit till att det blivit allt lättare att få en stund i rampljuset. Detta innebär i sin tur att kändisarnas legitimitet ifrågasätts i allt högre grad då publiken inte längre kan förlita sig på att berömmelsen är välgrundad och kvalificerad. Samtidigt beskriver Nanna Gillberg kändisar som ”kulturella kompasser vilka människor orienterar sig efter”. I vår samtid agerar celebriteterna inflytelserika opinionsbildare och förebilder i en mängd sammanhang. Celebriteterna utgör en slags ideologisk funktion då medierna ständigt matar oss med tips på hur vi kan efterlikna de omtalade förebilderna. En kändis uttalande kan snabbt lägga grund för nya värderingar hos en samhällsgrupp vilket betyder att de har stort inflytande med möjlighet att påverka. (Gillberg 2014:64,74f)

I människors sociala umgänge där saker som identitet, relationer och normer bearbetas utgör kändisarna också en viktig del. Kändisar har en viktig plats på många människors agendor

och diskussion kring idoler har blivit ett sätt att interagera och umgås. Oavsett om en följares relation till en celebritet är präglad av dyrkan eller förakt så är känslor investerade i relationen. I de flesta fall är det ett "fans" identifikation i förhållande till kändisen som utgör grunden till att banden skapas. Detta betyder att beundraren ofta har ett starkt förtroende för kändisen som i en del fall är känsligt och skört. Detta förtroende innebär en del förväntningar på idolen från beundraren sida. För att en känd person ska betraktas som berömd och behålla sin plats i rampljuset måste han eller hon ha tillräckligt många fans som följer honom eller henne och agerar utefter det. (Gillberg 2014:74ff).

5.3.2 Ideal

Ideal beskrivs enligt nationalencyklopedin som "något önskvärt, förebildligt, ofta också ouppnåeligt" (Nationalencyklopedin 2015). Det finns olika typer av ideal inom olika genrer och ofta är dessa även kulturellt betingade. De sätt som olika bilder framställs på i media är till stor del avgörande och väsentliga i konstruktionen av ideal då de döljer svagheter och avvikelser. Idealen har ideologisk funktion då människor till stor del definierar sig själva och omvärlden utefter dessa. (Frost 2009:40, 80ff)

Samtidigt som media producerar och beskriver olika ideal så påverkar individer via medierad interaktion och presentationer på nätet också själva idealen. Idealbilderna som målas upp i medierna bidrar till att individer rannsakar sig själva och försöker efterlikna dessa. Detta i sin tur leder till att rådande normer och ideal slås fast och bekräftas eftersom de flesta vill förmedla en fördelaktig bild av sig själva som stämmer överens med de dominerande idealen. (Mazzarella 2005:51, 64, 156)

Press från omvärlden och inlärd beteenden är de främsta anledningar som gör att människor tenderar att upprätthålla ideal. När individer via medierad interaktion väljer att enbart dela med sig av positiva delar av sig själva och sitt liv så påverkar detta i sin tur också vilka idealtyper som ses som de mest tilltalande och "rätta". (Frost 2001:52ff)

5.3.3 Stigma

En individs självuppfattning beror till stor del av hur omvärlden betraktar den. Den bild som individen har av sig själv och sin identitet kan dock skilja sig från hur omgivningen uppfattar denne och då uppstår en konflikt. Att bli socialt erkänd av sin omgivning genom att leva upp till rådande normer är av stor betydelse då man annars ses som annorlunda och avvikande från

idealen. Individerna riskerar då att hamna utanför, denna form av utanförskap kallas för stigmatisering. När en individ inte blir socialt erkänd av sin omgivning och saknar något av de som värdesätts tjänar han eller hon på att försöka undanhålla sin diskrepans, med andra ord sin stigma. En individ strävar i hög utsträckning efter att leva upp till omvärldens definition av och förväntningar på individen. Detta innebär att individen anpassar och kontrollerar information om sig själv för att undgå skam och uppnå konsensus. (Goffman 2011:10ff)

6. ANALYS

Analysen är uppbyggd av fyra separata kapitel. Det första, "Parasociala relationer till bloggaren" har fokus på hur läsarnas relation till skribenterna ser ut. Det andra kapitlet "Bloggaren i den bakre och främre regionen" kartlägger hur bloggaren utifrån sin plattform anpassar förhållandet mellan sin privata och offentlig identitet. Det tredje, "Bloggarens konstruerade identitet på nätet" belyser bloggarens persona. Det sista underkapitlet, "Bloggaren som förebild" har fokus på förväntningarna ideal och stigma.

Respektive analyskapitel börjar med specifika exempel från materialet, först från Michaelas blogg och efterföljande från Lady Dahmers. När dessa analyserats följer en övergripande jämförelse och diskussion mellan de två bloggarna.

6.1 Parasociala relationer till bloggaren

Michaelas inlägg

I inlägget "Fråga och svar" lyfter Michaela fram en fråga som en läsare ställt. Läsaren har genom att följa Michaela under en längre tid uppenbart byggt upp en tydlig bild av hur hon är som person och blir förvirrad då Michaela inte längre verkar leva det liv som hon tidigare visat upp i bloggen. Läsaren skriver:

"Du är nästan aldrig ute och festar, äter middag eller brunchar med dina vänner längre? Jag inte på samma sätt. Jag är helt med dig att man vill vara med mannen i sitt liv hela tiden men om några år är det barn och då kommer du inte alls ha så mycket tid för dina vänner. (...) Ni umgicks hela tiden när ni var singlar. Men inte alls ofta längre, vilket jag tycker är lustigt."

Trots att läsaren inte känner Michaela privat uppstår en konstlad känsla av samhörighet då han eller hon en längre tid har fått ta del av hennes tankar och erfarenheter, läsaren har byggt upp en s.k parasocial relation till henne som är knuten till de presentationer som Michaela gör

på sin blogg (Thompson 2008). Läsaren uppfattar det som att den bilden han eller hon får se av Michaela på bloggen är den fullständiga och förväntar sig då att hon ska leva och vara på ett visst sätt. I själva verket är det bara en liten del av Michaelas liv som visas upp på bloggen och eftersom läsarens uppfattning enbart grundar sig i denna så uppstår osämja och missförstånd. Detta på grund av att läsarens förväntningar inte besvaras och att Michaela inte längre känner att hon kan identifiera sig med den bilden som läsaren har byggt upp av henne. Michaela svarar:

”Jag är väldigt trött efter tio års konstant minglande, festande, dejtande, bli ihop, göra slut, krossa hjärtan, få hjärtat krossat, spontanfyllor, sena middagar, dans på bord, cigg, efterfester. (...) För mig går mitt liv i olika faser. Den här perioden är också väldigt rolig, även om den kanske inte ser lika rolig ut på bloggen.”

Förväntningarna och uppfattningarna är idag så pass bundna till presentationerna i sociala medier, tv och tidningar vilket riskerar leda till stor besvikelse i verkliga livet (Thompson 2008). Det går att tyda en underliggande frustration från Michaelas sida då läsaren förväntar sig att hon ska vara på ett visst sätt som inte överensstämmer med den syn som Michaela har på sig själv och sitt levnadssätt. Trots att Michaela noga poängterar att hon är tillfreds och nöjd med sin nuvarande tillvaro uttrycks implicit en ursäkt till läsaren för att hon numera lever ett lugnare liv som inte genererar lika intressant bloggmaterial länge.

I ett annat inlägg, ”Om att vara otillräcklig, en intervju i Dagens nyheter”, beskriver Michaela att det inte är konstigt att hon har strävat efter perfektion i så många år när så många människor ständigt har åsikter om hur hon lever sitt liv. Varje uppdatering Michaela gör på sin blogg och andra sociala medier påverkar tillsammans den bild som följarna får av henne och hur relationen de skapar till henne ser ut. Följarnas uppfattning är bundna till de material de tagit till sig och individuellt tolkat (Thompson 2001:49,266ff; Thompson 2008). Detta resulterar i att bilden de har av Michaela ser ut på olika sätt vilket framgår tydligt i följande citat:

”Om jag luftar tankar kring mitt jobb får jag kommentarer där mina kunskaper ifrågasätts, om jag inte är tillräckligt fartfylld får jag kommentarer kring varför jag blivit så tråkig och om jag är tjugo år och gillar fest får jag kommentarer kring varför jag festar så mycket. Jag

har, och kommer aldrig, att passa in i alla era ögon. Och ni är många där ute i landet som är väldigt duktiga på att bre på ångesten kring perfektionen”

Då läsarnas relation till Michaela ser ut på olika sätt så förväntar de sig också olika saker av henne. Läsarnas besvikelse uppstår då hon inte lever upp till dessa förväntningar (Thompson 2001:49,266ff; Thompson 2008), detta i sin tur leder till att läsarna lämnar kommentarer gällande sitt missnöje. Oavsett vad Michaela skriver eller publicerar så är det omöjligt för henne att vara alla till lags. Trots att Michaela inte har någon relation till varje enskild läsare som kommenterar så är det tydligt att hon påverkas av deras åsikter. Att ständigt påminnas om att man inte lever upp till alla de spridda krav som de parasociala relationerna bidrar till är påfrestande för jaget och i detta fall blir det även anledningen till att Michaela ventilerar sig.

Lady Dahmers inlägg

I Lady Dahmers inlägg ”Jag behöver tid på mig att reflektera och landa innan jag kan ta till mig att jag sagt eller gjort fel” förklarar hon sin roll som debattör. Hon beskriver att hon som bloggare har en stor mängd människor att ta hänsyn till men som också ständigt väntar på att bli bemötta. Anledningen till att människor, så som läsare och kritiker, väntar på att bli bemötta av Lady Dahmer är för att de genom att följa bloggen har byggt upp relationer till henne. De har ”lärt känna henne” som debattör och förväntar sig därför att få ta del av hennes åsikter och tankar kring en rad frågor (Thompson 2008). Ibland rör det ämnen som hon på eget initiativ uppmärksammar i bloggen men de förväntar sig också ofta att hon ska vara ett allvetande orakel som ska ha svar på tal i alla sammanhang vilket blir påfrestande för henne. Hon skriver:

”Känner man sig dessutom anklagad (och kanske då oförtjänt) så sätter man ju upp nån slags skyddsbarriär och ju mer det bankas på den desto mer håller man emot.(...) Många refererar till mig som nån med makt och att det innebär att jag måste ta det i beräkning och det stämmer säkert men jag känner det inte, jag ser ju inte mig själv utifrån liksom. Där jag står så upplever jag bara maktlöshet. Och ofta panik. Menar alltså ej att avsäga mig ansvar utan helt enkelt att det är nåt jag har svårt att relatera till och därför inte alltid tänker på”

Trots att läsarnas relation till Lady Dahmer är enkelriktad är hon medveten om att många människor värdesätter hennes ståndpunkter då hon belyser ämnen som i många andra sammanhang betraktas som känsliga och tabubelagda. Dessa människor bidrar till hennes

erkännande som debattör, samtidigt är hon medveten om att allt hon skriver påverkar relationerna de har till henne. Till följd av detta känner hon sig skyldig att ta ett ansvar som hon inte har bett om att få vilket blir påtagligt krävande för henne.

Diskussion

När en läsare genom att följa en bloggare bygger upp så kallade parasociala relationer till denne så konstruerar läsaren också individuella uppfattningar om och förväntningar på bloggaren. Även om parasociala relationer är enkelriktade framgår det tydligt att de båda bloggarna värnar om banden till sina läsare. Ett tydligt bevis på detta är exempelvis att de besvarar läsarnas kommentarer. När de inser att de inte kan leva upp till läsarnas förväntningar så blir situationen krävande för bloggaren. Trots att bloggarna inte har samma inblick sina i läsares liv så skapar bloggarna genom interaktion via kommentarsfält och andra sociala medier där de är aktiva också en slags relation till sina följare. Bandet till dem gör att de känner ansvar för att tillfredsställa deras önsknings. Således uppstår frustration och skuldkänslor då de inte lever upp till läsarnas bild av dem, vilket också gör att de tvingas stå till svars och förklara.

6.2 Bloggaren i den främre och bakre regionen

Michaelas inlägg

I inlägget "Förstå och läsa tankar" svarar Michaela på en kommentar som hon har fått i ett tidigare inlägg. I detta tidigare inlägg berättar Michaela om sin långhelg som enligt henne har varit en av de värsta någonsin. Detta blir paradoxalt då hon samtidigt delar med sig av bilder från en helg som i många andras ögon skulle klassas som perfekt. Michaela oss bl.a. inblick i hennes shoppingturer och lyxiga middagar med familj och vänner på Stockholms innekrogar. Till följd av detta ifrågasätter en läsare Michaela i kommentarsfältet och undrar hur hon kan ha mage att beklaga sig. När läsaren kritiserat henne ställer hon sig till svars och känner sig tvungen att förklara sig och be om ursäkt, vilket hon gör i detta nya inlägg. Hon gör det bland annat genom följande citat:

"När jag skriver att det har varit en tråkig och jobbig helg, då tänker jag på allt som har hänt som inte fastnar på bild. (...) På hur min lördagskväll var förstörd, jobbig och ensam, även fast den kanske ser härlig ut på bild med den goda maten och det lyxiga vinet. Jag syftar på mitt lilla bråk med den jag håller kär under söndagen som gjorde mig nerstämd och sorgsen. Så blir det så fel, för när jag tänker på helgen tänker jag på allt otrevlig som har hänt också,

det som ni inte ser. Och de bilderna där allt ser trevligt ut, kanske inte är så trevligt om vi ska gå in på detaljerna runt omkring.”

Majoriteten av inläggen i Michaelas blogg är, som tidigare nämnts, väl arrangerade och hon delar oftast inte med sig av djupare tankar och privata angelägenheter. Som offentlig person och förebild hos en stor målgrupp vet hon dock att många av de läsare som följer och ser upp till henne värdesätter de tillfällen då hon delar med sig om mer privata delar av sitt liv, den så kallade bakre regionen enligt Goffman. (Goffman 2000:114)

Michaela är själv den som styr över hur mycket av sig själv som hon ska dela med sig av på bloggen och med det är hon också med och skapar bilden som läsarna får av henne. När hon väljer att ge läsarna en liten inblick till hennes mer komplicerade vardag, den bakre regionen, utan att ge dem en mer utförlig förklaring kan de omöjligt förstå varför hon beklagar sig. Anledningen till detta är att vad som framgår för läsarna på bloggen inte stämmer överens med det som hon på riktigt antyder sig uppleva och känna i sin vardag bakom datorskärmen.

Det faktum att hon konsekvent varvar de ytligt offentliga med det mer privata innebär att gränserna mellan hennes bakre och främre region suddas ut, vilket i det här fallet blir problematiskt (Goffman 200:97f). Detta innebär i sin tur att Michaela tvingas förtydliga och förklara för läsarna att vad de ser på bloggen inte är en fullständig bild av vad som sker i hennes liv bakom kulisserna.

I ett annat inlägg, ”Kyckling med chili och salvia, risotto och en liten tomatsallad”, börjar Michaela med att beskriva sin tillvaro. Hon berättar vad de ätit till middag, vad hon gör och att hon gjort avkall på sitt favoritprogram för att hennes pojkvän ska få titta på fotboll på tv:n. Därefter får inlägget få en tvär vändning och Michaela beklagar sig med följande citat:

“För övrigt är jag jävligt trött på varenda kommentar med spydig attityd i den här bloggen. (...) Det här är min blogg och jag behöver inte ta ett jävla skit om jag inte känner för det. Just nu är det inte ens kul att blogga på grund av era små pikar och så vill jag inte ha det, så nu ryker dem några veckor framöver tills vi får lite lugn och ro (och värme) hit in.”

I det här inlägget börjar Michaela med att ge läsarna en inblick i hennes privata liv för att sedan tydligt distansera dem från sig själv. Det faktum att läsarna ännu en gång uttryckt

åsikter kring hur hon lever sitt liv har lett till att hon nu känner sig frustrerad. Till skillnad från i det förgående inlägget där hon ursäktande och respektfullt gav en personlig förklaring kring sitt förhållningssätt så avvärjer hon i detta inlägg deras kommentarer och vägrar ge svar på tal. Detta framgår genom den underliggande känslan och attityden i responsen som Michaela ger. Uppenbarligen har läsarnas intrång och elaka kommentarer påverkat henne och för att skydda sig själv väljer hon istället att inte bjuda in läsarna till sin bakre region den här gången. Detta genom att tydligt understryka att bloggen är hennes och att hon därmed är den som styr över vilka spelregler som gäller på plattformen och vad hon ska dela med sig av sitt privatliv. Det är alltså upp till varje individ vad den vill dela med sig av från sin bakre region (Goffman 2000:114f, 57).

Lady Dahmers inlägg

I Lady Dahmers inlägg ”Att fläka ut sitt innersta är som att skala av sig huden” beskriver hon sig ångest som en gammal vän som kommer på besök ibland. Hon berättar att hon varit deprimerad och haft denna ångestproblematik sedan hon var i tolvårsåldern. I inlägget skriver hon bland annat såhär:

*“Jag har tidigare valt bort att skriva om min psykiska ohälsa just pga rädsla att avfärdas som uppmärksamhetskåt, martyr eller offerkofta. Det är så otroligt ömtåligt. Att blotta mig för andra är ren skräck. (...) Att fläka ut sitt innersta är som att skala av sig huden. Låta andra pilla. Peta runt. Titta. Bedöma. (...) Jag säger ofta att jag inte gillar att gnälla och det är sant, men jag skriver inte om min ångest eller dåliga mående för att fiska sympatier, för att deraila, för att positionera mig själv som mest utsatt och mest förtryckt eller för att frånsäga mig mina privilegier. **Jag vill bara ventilera och när det stormar som mest dvs när jag får mycket kritik från många håll eller hat (oavsett hur befogat det är) så blir det behovet större.**”*

Det är enligt Goffman upp till varje individ vad denne vill visa upp från sin bakre och mer privata region och det framgår att Lady Dahmer tidigare har gjort ett aktivt val att inte dela med sig av sitt innersta fullt ut (Goffman 2000:57). Hon har valt att göra en tydlig gräns mellan den främre och den bakre regionen genom att inte dela med sig speciellt mycket av sitt privatliv på bloggen. Detta med tanke på vilka konsekvenser det skulle kunna få. När personer börjar ifrågasätta henne och hatet blir för stort brister det för henne och hon öppnar upp sig och bjuder in sina läsare till sin privata region för att de ska få en ökad förståelse för hennes

situation. Hon tappar kontrollen och orkar inte längre upprätthålla den mur som hon byggt upp. Det är tydligt att det finns en stor rädsla när hon flyttar gränsen allt längre in i det privata rummet då hon som person blir mer transparent och sårbar.

Diskussion

De parasociala relationer som läsarna skapar till Michaela och Lady Dahmer gör att det blir viktigt för dem att reflektera kring vad de väljer att dela med sig av på bloggen. Genom att studera inläggen där det brister för dem framgår det tydligt att gränsen mellan deras privata och offentliga sfär blir väldigt betydelsefull. Detta artikuleras i blogginläggen på två olika sätt. Det första scenariot är att regionerna smälter samman och att läsarna då bjuds in till den annars privata sfären. Detta sker genom att bloggarna ursäktar sig och ger läsarna en förklaring för att inte missuppfattas av dem. Genom att låta regionerna smälta samman och bjuda läsarna ett steg längre in i det privata rummet gör att de skapar ett större förtroende för bloggarna och framstår på så sätt som autentiska. Det andra scenariot är att gränserna mellan det offentliga och privata förstärks snarare än att de suddas ut. Här är det tydligt att bloggaren väljer att ta distans från sina läsare för att få dem att förstå att det inte är någon annan än den som skriver bloggen som står för reglerna i den. Att förhållandet mellan den främre och bakre regionen är komplicerat blir tydligt då bloggarna hanterar gränserna på olika sätt vid olika tillfällen.

Det är ingen ovanlighet att bloggläsarna lägger sig i och ifrågasätter hur bloggaren lever sitt privata liv, varken i Michaelas eller i Lady Dahmers fall. Trots de olika nischerna artikuleras omvärldens förväntningar på dem på liknande sätt, något som framkommer tydligt i de båda bloggarna då det indirekt uttrycks en gemensam rädsla för att uppfattas som "fel". Lady Dahmer erkänner rädslan att uppfattas som "uppmärksametskåt" och Michaela väljer att enbart visa upp ljusglimtarna från sin miserabla helg. Detta är bevis på att omvärlden har stor inverkan i vad de väljer att belysa. Förhållandet mellan bloggarnas främre och bakre region justeras alltså för att möjliggöra ett lämpligt bemötande av omvärldens förväntningar.

6.3 Bloggarens konstruerade identitet på nätet

Michaelas inlägg

I inlägget "Jag kan inte vara perfekt tyvärr" når Michaela en punkt där hon inser att hon inte kan fortsätta att sträva efter att vara den perfekta tjejen och hon skriver då följande:

“I min väg mot denna perfekta människa tog det plötsligt stopp. Vad är det jag håller på med? Jag orkar inte en sekund till av det här. Jag är inte perfekt. Jag kommer aldrig att bli perfekt. (...) Jag får sådan ångest när jag läser eller hör kommentarer om att det inte är bra att äta si och så, dåligt att festa x antal dagar i veckan (...) Alla dem som säger att man är dålig om man inte är perfekt och kanske allra mest arg blir jag i slutändan på mig själv, som försöker leva upp till krav som jag tillsammans med samhället satt upp och som är omöjliga att leva upp till. (...) Jag hoppas att jag kommer sluta bli påverkad av den bransch jag jobbar i och det samhället jag lever i. Att jag, och alla ni andra som känner igen er, lär oss att sänka kraven på oss själva. Jag orkar inte vara trött på mig själv när jag inte lyckas med allt. Jag vill bara vara glad över mig själv för det jag har åstadkommit och den jag är.”

Som Michaela själv skriver så har hon, tillsammans med samhället, byggt upp en bild över hur den perfekta tjejen ska vara. Michaela har också byggt upp en medierad bild av sig själv via bloggen och sociala medier som inte nödvändigtvis behöver vara sanningsenlig, hennes så kallade persona (Persson 2012:260). Anledningen till detta är för att skapa särskilda betydelser som hon vill att hennes identitet ska förknippas med. Hennes persona konstrueras också som ett sätt att hantera de ideal och normer som omvärlden och hennes yrkesgren begär att hon ska leva upp till (Persson 2012:131f). Michaelas uppbyggda persona är alltså själv med och bidrar till att dessa normer och ideal bres på vilket blir motsägelsefullt då hon känner frustration kring dem. Paradoxen i detta och det faktum att hon inser att hon inte kan leva upp till den persona hon har skapat bidrar till att det brister för henne. Det finns en för stor skillnad mellan hennes riktiga jag och hennes persona vilket gör att det blir ohållbart. Eftersom det är Michaelas persona som många följer och tycker är intressant känner hon en press att leva upp till den. I inlägget kliver Michaela ur sin persona och ber sina läsare och samhället om att ta henne för den hon är. Hon erkänner att denna perfekta fasad inte är hon och aldrig heller kommer att bli.

Lady Dahmers inlägg

I blogginlägget ”Den här förbättrade versionen är inte jag” skriver Lady Dahmer om hur hon utifrån omvärldens förväntningar har byggt upp en version av henne själv som hon inte kan identifiera sig med. Hon skriver följande:

“Jag märker det ofta, hur jag liksom nästan drunknar i bilden som andra har av mig. (...) Ibland glömmer jag bort vem jag är; är jag så här, är det här jag, tycker jag si och så? Och

sen när jag återkommer till mitt riktiga jag så skäms jag nästan för att förväntningarna andra haft inte alls stämmer överens. Och då blir jag arg på mig själv för jag tycker ju om mig, precis som jag är. Den här förbättrade versionen är inte jag. Jag är inte perfekt och jag vill fan inte vara det heller.”

Bilden som Lady Dahmer har konstruerat är synonym med persona. Det är alltså den bild som visas upp för bloggläsarna och i Lady Dahmers fall stämmer denna inte överens med vem hon är i sitt privata liv. Hennes persona har konstruerats utefter de krav hon upplevt att omvärlden har ställt på henne. Detta har i sin tur resulterat i att hon nu har en roll som hon känner att hon inte kan identifiera sig med. (Persson 2012:132f) I hennes strävan efter att leva upp till den persona hon konstruerat och förväntas att efterlikna, tappar hon bort sig själv. Hon kommer på att hon inte ens vill förknippas med den bilden hon försöker leva upp till. Viljan att uppfylla kraven och förväntningarna är anledningen till att hon virrar bort sig och tappar fästet.

Diskussion

Bloggen är en del av bloggarens främre region, på denna scen skapas en medierad idealbild av bloggaren som kallas för persona. Denna persona byggs upp utefter omvärldens och bloggläsarnas förväntningar som skapats i samband med att de byggt upp en relation till bloggaren. Genom att analysera de två bloggarnas inlägg framgår det tydligt att både Michaela och Lady Dahmer upplever en stor frustration över att de inte kan leva upp till och identifiera sig fullt ut med den bild som de tillsammans med sina läsare har konstruerat av sig själva. Det är när skillnaden mellan den medierade identiteten, personen, och jaget blir för stor eller när de framstår som personer de inte ens vill vara som det brister för bloggarna. Denna image som konstruerats som en strategi för att bemöta omvärldens förväntningar övergår till någonting ångestladdat som de båda två försöker ta avstånd ifrån, vilket vi får ta del av i inläggen. Eftersom att det är den uppbyggda personen som fått människor att intressera sig för och börja följa Michaela och Lady Dahmer blir det problematiskt när de plötsligt avsäger sig sina roller. De erkänner inför sina läsare att bilden som de har av dem inte är den riktiga. De vill båda att läsarna och samhället ska sänka kraven och acceptera dem som de är, vilket enligt Persson blir märkligt för de personer, i det här fallet läsare, som trott på den persona som visats upp tidigare (Persson 2012:260).

6.4 Bloggaren som förebild

Michaelas inlägg

I inlägget ”Jag kan inte vara perfekt tyvärr” skriver Michaela om de krav och förväntningar som ställs på henne som kvinna och offentlig förebild. Hon har länge strävat efter att leva upp till idealen för att bli den ”perfekta tjejen” men nu har hon fått nog och inser att de är onåbara. Michaelas bild av den perfekta tjejen och hennes förhållningssätt till dessa ideal beskrivs i följande citat:

”Den perfekta tjejen ska inte bara ha ett jobb, hon ska ha en karriär och den ska gå spikrakt uppåt och pengarna ska ramla in. Den perfekta tjejen ska älska mat och äta helst väldigt mycket och ofta men samtidigt inte skaffa sig några kilon i övervikt. Den perfekta tjejen ska tycka om att läsa böcker, ha körkort, gilla hemmakvällar men samtidigt vara festlig (utan att festa för mycket)(...) I min väg mot denna perfekta människa tog det plötsligt stopp. Vad är det jag håller på med? Jag orkar inte en sekund till av det här.“

I det här inlägget är det tydligt att det är de rådande samhällsidealen som utlöser Michaelas uppvaknande. Längre har hon utsatt press från omvärlden och nu är hon trött på att tvingas handla utifrån dessa för att accepteras. Hon vill inte längre vara en av dem som reproducerar och upprätthåller idealen. Det faktum att hon försökt leva upp till de rådande normerna kan enligt Goffmans teori om stigma ses som ett tecken på rädsla för att ses som avvikande (Goffman 2011:12). Det är också därför som Michaela fram till nu har strävat efter att måla upp en perfekt fasad inför sina läsare. Hon fortsätter i inlägget med:

”Jag är inte perfekt. Jag kommer aldrig att bli perfekt. Kan inte bara jag och alla andra tycka om mig precis som jag är, med mina goda sidor och mina mindre goda egenskaper? (...) Jag får en sådan ångest när jag läser eller hör kommentarer om att det inte är bra att äta si och så, dåligt att festa x antal dagar i veckan (...) Alla dem som säger att man är dålig om man inte är perfekt och kanske allra mest arg blir jag i slutändan på mig själv, som försöker leva upp till krav som jag tillsammans med samhället satt upp och som är omöjliga att leva upp till.”

Kändisar ses numera ofta som kompasser att orientera sig efter (Gillberg 2014:64,74f). Läsarna som identifierar sig med Michaela ser henne alltså som en opinionsbildare och förebild att efterlikna. Eftersom Michaela själv påverkas av de rådande idealen och normerna

i samhället bildas en ond cirkel då hon reproducerar dessa samtidigt som många av hennes beundrare tar efter henne. Vare sig hennes följare beundrar eller föraktar henne så granskas och bedöms hon utefter de ouppnåeliga kraven eftersom de har en ideologisk funktion. Detta innebär att cirkeln blir svår att bryta och således upphör inte förväntningarna.

Lady Dahmers inlägg

Som offentlig och politisk internetprofil får Lady Dahmer utstå mycket kritik. I inlägget ”Nåt måste hända” skriver hon om frustrationen när kritiken mot henne slutar vara konstruktiv och övergår i hat. Som läsare får man i inlägget ta del av några av de negativa och hatfyllda kommentarerna som riktats mot henne i sociala medier. Andra feminister skriver bl.a. att de *”hatar henne med innerlig kraft”* och att de *”fantiserar om att bitchslapa henne så jävla hårt att hon tuffar av och vaknar som en helt ny och förbättrad människa”*. Kommentarer och hatet är anledningen till Lady Damer menar att hon håller på att bryta ihop:

”Behöver nog göra radikala förändringar om jag inte ska gå i tusen bitar. Gick in på Twitter idag och redan efter fem minuter så är jag som urblåst. Internets rövhål. Det är liksom inte ens kul längre? Det ger mig ingenting. Ingenting annat än ångest, krav, hat från antifeminister och hat från medfeminister”

Medialiseringen har lett till att det utan någon större ansträngning har blivit möjligt att ta plats och synas i medierna. Denna status som uppmärksamheten i många fall innebär uppfattas inte alltid som välförtjänt enligt publiken. Detta i sin tur leder till att offentliga personer, i det här fallet Lady Dahmers, trovärdighet ifrågasätts i högre utsträckning än tidigare. (Gillberg 2014:64,74f) En förklaring till all den kritik och hat som riktas mot Lady Dahmer från andra feminister kan således vara att de helt enkelt inte ser henne som tillräckligt kompetent för att uttrycka sig inom området. Omvärldens uppfattningar av henne skiljer sig beroende av den bild följarna individuellt byggt upp av henne. Medan somliga inte ens tycker att hon har rätt att uttala sin åsikt finns det samtidigt också anda som betraktar henne som en förebild och ett allvetande orakel. Till skillnad från motståndarna vill beundrarna gärna ta del av hennes tankesätt. De önskar följaktligen att hon har svar på alla politiska frågor och att hon är ständigt uppdaterad i de senaste debatterna, vilket såklart är omöjligt. Detta i sin tur innebär att Lady Dahmer kritiserats från båda håll då läsarna tycker att hon gör fel.

Lady Dahmer bloggar om kontroversiella, politiska ämnen som ofta leder till debatt. En anledning till att många uppfattar henne som provocerande är för att hon aktivt jobbar mot att bryta de djupt rotade idealen som råder i samhället. De normbrytande handlingarna som hon utför och skriver om både hyllas och kritiserar av såväl feminister som anitfeminister. Hatet som riktas mot henne och får henne att bryta samman går ur Goffmans perspektiv om stigma att tolka som att det grundar sig i att hon är annorlunda går utanför ramarna i alla sammanhang. Istället för att anpassa sig efter omvärlden och göra ett försöka smälta in har Lady Dahmer höjt sin röst och brutit flera normer. Således avviker hon från vad som ses " normalt" och struntar i de förväntningarna som hon som kvinna och offentlig person traditionellt förväntas leva upp till. När hon inte längre kan röra sig på internet utan att möta hat och människor som ifrågasätter hennes legitimitet och framfusighet som offentlig debattör på det politiska fältet så resulterar det att hon får nog och kliver ur rollen som politisk provokatör:

"Måste gå vidare, det är ej 2008 längre och jag är ej "provokatör" på samma sätt som då. Jag behöver VÅRSTÄDA och nystarta eller nåt. Vill skriva mer om föräldraskap och mer om grundläggande saker? Gå tillbaka mer to mah roots. Min styrka är där."

De skiljaktigheter som hon tidigare spelat på leder till ett hat som hon inte kan utstå och då tar hon steg tillbaka och sänker rösten än att förbli stigmatiserad.

Diskussion

När en läsare har följt en nischad bloggare under en längre tid blir bloggaren en form av opinionsbildare. Det vill säga, man litar i stor utsträckning på vad han/hon säger och ser upp till personen i fråga. När en bloggare är framgångsrik inom sin genre förväntas denne handla och bete sig som en form av expert som ska ha svar på alla frågor, följa alla trender etc. Lady Dahmer och Michaela ses alltså av många läsare som kompasser vilka de orienterar sig efter. I dessa relationer har läsarna byggt upp en bild av hur de ser på sin förebild och kan bli förtvivlad om denne inte lever upp till de ideal och den bilden som läsaren har av den. Med tanke på hur lätt det är att bli känd idag så finns det också läsare som hävdar att bloggarna inte är värda sin inflytelserika position. Oberoende av nisch så tvingas de två bloggarna bemöta kritik från omvärlden oavsett vilken relation som deras följare har till dem. Det är följt av att man som offentlig person skaffar sig anhängare som hyser varierade känslor till en.

För att undgå hat och ogrundad kritik bör man som bloggare förhålla sig till de rådande idealen inom den nisch man verkar. Rädslan för att bli stigmatiserad komplicerar förhållandet till samhällets normer och läsarnas förväntningar. Michaela gör i stor utsträckning vad hon kan för att nå upp till dessa medan Lady Dahmer inte stävar efter det ouppnåeliga i samma utsträckning. Detta leder i sin tur till att Michaela känner sig otillräcklig och att Lady Dahmer i slutändan ändå tvingas att anpassa sig efter omvärldens förväntningar då kritiken mot hennes provokationer blir för påfrestande.

7. SLUTSATS OCH DISKUSSION

Genom att analysera blogginläggen har vi kommit fram till att det finns en tydlig och gemensam orsak som ligger till grund för de krav och förväntningar som ställs på bloggarna, även om de uttrycks på olika sätt. Svaret och orsakerna går att finna i de parasociala relationerna. När läsarna bygger upp parasociala relationer till bloggarna konstruerar de samtidigt individuella uppfattningar om och förväntningar på dem vilket gör att alla dessa relationer ser ut på olika sätt. Detta innebär således att bloggarna aldrig räcker till fullt ut i sina mottagares ögon eftersom de alla förväntar sig olika saker av dem. Gemensamt för alla de tillfällen då bloggaren uttrycker att kraven och förväntningarna blir ohållbara, är att de parasociala relationerna haft en inverkan. Trots att dessa relationer är enkelriktade framgår det tydligt att de båda bloggarna värnar om banden till sina läsare och en slags relation byggs upp även från bloggarens sida. Dessa band som skapas gör att bloggarna känner ansvar för att tillfredsställa läsarnas önsknings.

Eftersom bloggarens position är beroende av läsarna så blir situationen och bloggarens förhållningssätt till läsarnas skilda bilder av och förväntningar på denne komplicerat. Genom läsarnas kommentarer får bloggaren möjlighet att se på sig själv utifrån deras perspektiv. Eftersom deras bilder sällan stämmer överens med bloggarens egen jagbild leder detta till att bloggaren i interaktion med läsarna förväxlar sin egen jagbild med den som läsarna byggt upp.

Att ständigt bedömas och ifrågasättas leder till att bloggaren justerar innehållet som hon delar med sig av, samt hur hon väljer att framställa sig själv. En av bloggarnas strategier som använts för att hantera de spridda kraven från omvärlden har visat sig vara att konstruera en persona. Denna konstrueras utifrån förväntningarna som ställs från omvärlden och syftar till att stämma överens med de rådande idealen. Dessvärre har de tillfällen då personen använts

som strategi visat sig vara problematiska. I samtliga fall har personans roll skenat iväg och lett till att bloggaren inte längre klarat av att leva upp till den konstruerade bilden av sig själv. För läsaren som trott på denna personan blir situationen omöjlig att förstå då den utgått från att denna bild varit den "sanna". Det faktum att läsaren inte förstår leder till att det sälls nya frågor i kommentarsfälten som återigen måste besvaras.

När bloggaren senare besvarar dessa frågor visar det sig att gränsen mellan bloggarens främre och bakre region blir betydelsefull. I en del fall får läsaren nämligen en inblick i bloggarens privata värld för att värna om banden och således öka den ömsesidiga förståelsen. I andra fall tar bloggaren ett tydligt avstånd ifrån läsaren och poängterar att det är bloggarens regler som gäller på plattformen. Det faktum att bloggaren hanterar kritik på olika sätt vid olika tillfällen visar på att de har svårt att veta hur de ska förhålla sig till den. Det har visat sig att förhållandet mellan bloggarnas bakre och främre region ständigt justeras för att möjliggöra ett lämpligt bemötande av omvärldens förväntningar och krav.

Som offentliga personer och förebilder för många är de antal parasociala relationer till dem väldigt många. De har visat sig att kraven dessa medför hanteras på olika sätt för att undgå rädslan att ses som ofullständig. Michaela som i stor utsträckning försökt dölja sin diskrepans och har strävat efter att leva upp till läsarnas förväntningar känner sig i slutändan ändå otillräcklig då hon inser att hon omöjligt kan uppnå alla krav. När Lady Dahmer bryter normerna blir hatet mot henne stort och outhärdligt vilket innebär att hon slutligen tvingas att anpassa sig efter förväntningarna ändå. Förebildsrollen kräver bevisligen att bloggaren agerar utefter de rådande idealen inom nischen för att accepteras och undvika kritik från omvärlden.

Slutligen kan det konstateras att de grundläggande kraven och förväntningarna som riktas mot bloggarna inte skiljer sig mellan de olika nischerna. Däremot så ser de olika ut beroende på vad läsarna förväntar sig av dem och vilken bild de har byggt upp av bloggarna. Det är alltså dem som offentliga personer och förebilder som gör att det skapas parasociala relationer till dem som i sin tur leder till att dessa krav och förväntningar skapas. Ett sätt att hantera dessa har visat sig vara att konstruera en identitet, en persona, som ger sken av att vara fullständig utifrån de rådande idealen och utan några brister. Bloggarna bidrar alltså tillsammans med sina läsare och omvärlden således till att orimliga ideal och normer ständigt reproduceras.

KÄLLFÖRTECKNING

Tryckta källor

Betts, Raymond Frederick & Bly, Lyz (2013). *A history of popular culture: more of everything, faster and brighter*. Second edition London: Routledge

Bryman, Alan (2011). *Samhällsvetenskapliga metoder*. 2., [rev.] uppl. Malmö: Liber

Ehn, Billy och Löfgren, Orvar (2012). *Kulturanalytiska verktyg*. Malmö: Gleerups.

Frost, L. (2001) *Young Women and the Body: A Feminist Sociology*. Basingstoke: Palgrave

Gillberg, Nanna (2014). *Uppmärksamhetssamhället*. 1. uppl. Lund: Studentlitteratur

Goffman, Erving (1970). *När människor möts: [studiet av det direkta samspelet mellan människor]*. Stockholm: Aldus/Bonnier

Goffman, Erving (2000). *Jaget och maskerna: en studie i vardagslivets dramatik*. 4. uppl. Stockholm: Norstedts akademiska förlag

Goffman, Erving (2011). *Stigma: den avvikandes roll och identitet*. 4. uppl. Stockholm: Norstedt

Hartman, Jan (2004). *Vetenskapligt tänkande: från kunskapsteori till metodteori*. 2., [utök. och kompletterade] uppl. Lund: Studentlitteratur

Mazzarella, S. R. (2005) *girl wide web: Girls, the Internet and the Negotiation of Identity*. New York: Peter Lang Publishing

Strannegård, Lars & Pallas, Josef (red.) (2010). *Företag och medier*. 1. uppl. Malmö: Liber

Persson, Anders (2012). *Ritualisering och sårbarhet: ansikte mot ansikte med Goffmans perspektiv på social interaktion*. 1. uppl. Malmö: Liber

Thompson, C. (2008). 'Brave New World of Digital Intimacy', *New York Times*, 7. September, 2008.

Thompson, John B. (2001). *Medierna och moderniteten*. Göteborg: Daidalos

Elektroniska källor

Beijer, Sandra. (2014-05-15) "Jag vägrar." Hämtad 2015-05-14 från

<http://rodeo.net/niotillfem/2014/05/jag-vagnar/>

Forni, Michaela. (2012-04-04) "Jag kan inte vara perfekt tyvärr" Hämtad 2015-05-12 från

http://www.devote.se/artiklar/43/jag-kan-inte-vara-perfekt-tyvaerr_20-2023.htm

Forni, Michaela. (2015-03-16) "Fråga & svar" Hämtad 2015-05-12 från

<http://www.forni.se/2015/03/16/fraga-svar/>

Forni, Michaela. (2015-03-17) "Om att vara otillräcklig, en intervju i Dagens nyheter" Hämtad 2015-05-12 från

<http://www.forni.se/2015/03/17/om-att-vara-otillracklig-en-intervju-i-dagens-nyheter/>

Forni, Michaela. (2015-04-22) "Kyckling med chili och salvia, risotto och liten tomatsallad." Hämtad 2015-05-12 från

<http://www.forni.se/2015/04/22/kyckling-med-chili-och-salvia-risotto-och-liten-tomatsallad/>

Forni, Michaela. (2015-05-04) "*Om att förstå och läsa tankar*" Hämtad 2015-05-12 från <http://www.forni.se/2015/05/04/om-att-forsta-och-lasa-tankar/>

Lidström, Clara. (2014-05-15) "*Jag säger upp mig från jobbet som jourhavande kvinnlig förebild*" Hämtad 2015-05-14 från <http://blogg.amelia.se/underbaraclara/2014/05/15/jag-sager-upp-mig-fran-jobbet-som-jourhavande-kvinnlig-forebild/#comment-section>

Nationalencyklopedien (2015) Hämtad 28 maj, 2015, från <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/ideal>

Psomas Blomberg, Natashja. (2011-07-04) "*Den här förbättrade versionen är inte jag.*" Hämtad 2015-05-12 från <http://ladydahmer.nu/den-har-forbattrade-versionen-ar-inte-jag/>

Psomas Blomberg, Natashja. (2015-03-24) "*När slutar kritik vara utvecklande?*" Hämtad 2015-05-12 från <http://ladydahmer.nu/nar-slutar-kritik-vara-utvecklande/>

Psomas Blomberg, Natashja. (2015-03-27) "*Att fläka ut sitt innersta är som att skala av sig huden*" Hämtad 2015-05-12 från <http://ladydahmer.nu/att-flaka-ut-sitt-innersta-ar-som-att-skala-av-sig-huden/>

Psomas Blomberg, Natashja. (2015-03-29) "*Jag behöver tid på mig att reflektera och landa innan jag kan ta till mig att jag sagt eller gjort fel*" Hämtad 2015-05-12 från <http://ladydahmer.nu/13355/>

Psomas Blomberg, Natashja. (2015-04-16) "*Nåt måste hända*" Hämtad 2015-05-12 från <http://ladydahmer.nu/nat-maste-handa/>